

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут «Академія мистецтв імені С.С. Прокоф'єва»
Кафедра мистецтв

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

_____ М.І. Аноненко

__ __ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГАРМОНІЯ»

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень	бакалавр (назва освітнього рівня)
галузь знань	02 Культура і мистецтво (шифр і назва галузі знань)
спеціальність (спеціалізація)	025 «Музичне мистецтво» (код і назва спеціальності (або спеціалізації))
освітня програма	«Музичне мистецтво. Вокал» «Музичне мистецтво. Інструментальне виконавство» (назва освітньої програми)
тип дисципліни	обов'язкова (обов'язкова)

Київ – 2020 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Гармонія» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю бакалавра ступеня вищої освіти 025 «Музичне мистецтво»

Розробник: Марченко В. В. – кандидат мистецтвознавства, в. о. доцента кафедри музичного мистецтва, в. о. завідуючого кафедри музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мистецтв
(назва кафедри)

Протокол від 16 жовтня 2020 року № 1/2

Завідувач кафедри Музичного мистецтва _____ В.В. Марченко
(підпис)(ініціали та прізвище)

Погоджено:
Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом		
Кількість кредитів:	6	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	180		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	1	Лекції:	40	-
Семестр:	1-2	Практичні заняття:	20	-
Тижнєве навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	2	Семінарські заняття:	-	-
самостійна робота:	4	Самостійна робота:	120	-
Форма підсумкового контролю:	екзамен	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри Музичного мистецтва, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою akademart@ukr.net

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Сольфеджіо	Поліфонія, Філософія музики, Музична педагогіка, Історія музичних стилів, Естетика, Аналіз музичних творів

Примітка. Зазначається місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі програми підготовки фахівця, перелік дисциплін, що передують (препозит), а також ті, які забезпечуються (постпозит) цією навчальною дисципліною, перелік раніше здобутих результатів навчання тощо;

Мета вивчення дисципліни:

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Гармонія» є осмислення студентами гармонії як одного з базових принципів, що втілює художню ідею музичного твору, сприяння всебічного вивчення студентами питань розвитку та становлення музичної думки, що виражається гармонічними засобами. У програмі послідовно розглядаються питання, пов'язані з динамікою зміни типів гармонічного мислення в широкому контексті естетичних та загальнотеоретичних проблем конкретного історичного етапу та в історичній ретроспективі; особливості зв'язків гармонічних засобів з такими компонентами музичного мистецтва як форма, жанр, стиль.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

ПРН 9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами

інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).

ПРН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.

ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 6	ПРН 14
ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 6	ПРН 14
ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 6	ПРН 14
ЗК 12. Здатність працювати автономно.	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 6	ПРН 14
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 9	ПРН 14
ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 9	ПРН 14
ФК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 9	ПРН 14
ФК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 9	ПРН 14

систем та концепцій.				
ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 9	ПРН 14
ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 9	ПРН 14
ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 9	ПРН 14

Зміст навчальної дисципліни

Розділ I. Гармонія як тип музичного мислення. Процес збагачення тональності. Дисонуючі акорди в умовах діатоніки і хроматики

Тема 1. Гармонія та звуковисотність.

Мелодична фігурація в гармонії. При вивченні теми головну роль грає широке розуміння гармонії у сучасній художній практиці та у системі теоретичних дисциплін. Гармонія як тип музичного мислення, система відносин між звуковими елементами дає можливість продемонструвати розмаїття гармонічних одиниць, в тому числі не тризвукові одиниці та акорди. Органічно підіймаються питання культури руху голосів, ритму гармонічних змін. В темі розглядаються найпростіші види мелодичної фігурації.

Тема 2. Акорди та їх класифікація. Тризвуки з оберненнями.

В темі розглядаються акорди, які класифікуються за кількістю звуків, побудовою. Тризвуки з оберненнями в умовах діатоніки вивчаються на всіх ступенях, що допомагає розуміти функціональну логіку, яка керує різноманітними послідовностями тризвуків. Визначаються найбільш розповсюджені, типові гармонійні та мелодійні звороти: плагальні, автентичні, повні, фрігійські, перервані, каденційні, тетракорди. Вивчення обернень тризвуків дає можливості для розвитку голосоведіння та органічного формоутворення. Гармонічний аналіз містить тризвуки в різних положеннях та розуміння виразної функції цих акордів у різних стилях. Особлива увага приділяється акордам з замінним або впровадженим побічним тоном (акорди з секстою, квартою).

Тема 3. Септакорди та нонакорди.

В темі розглядаються нові можливості динамізації музичного розвитку завдяки 7-акордам і 9-акордам, внесення нової фарби та тенденції до більш самостійної ролі дисонансу в його співвідношенні з консонансом. Разом з основними їх різновидами (D7, II7, VII7, D9) вивчаються побічні септакорди та нонакорди на II і IV ст. Акцентуються питання логіки голосоведіння і розв'язання звуків септакордів на основі ладового тяжіння. Плагальні септакорди I, III, IV, VI, VII н.т. в мінорі вивчаються в контексті тональних секвенцій. Бажано розглянути багатозвучні вертикалі, що потребує більш глибокого занурення у фактурний вигляд гармонії.

Тема 4. Альтеровані акорди субдомінантової та домінантової груп.

В темі розглядаються проблеми співвідношення діатоніки та хроматики, що сприяє розширенню тональності. Серед альтерованих співзвуч виділяємо найпоширеніші види

альтерованих акордів S групи (акорди зі збільшеною секстою, подвійної домінанти, неаполітанська гармонія) та D групи (D з підвищеною, зниженою, розщепленою квінтою, підвищеними (в мажорі) або зниженими (в мінорі) квінтою і септимою; зменшений ввідний зі зниженою терцією або квінтою. При будуванні акордів необхідно уявляти норми голосоведіння в умовах альтерації.

Розділ II Системи міжтональних відносин. Неакордові звуки. Шляхи еволюції звуковисотних систем.

Тема 1. Відхилення та модуляції у тональності I ступеню спорідненості

В темі розглядаються відхилення та модуляції у тональності I ступеню спорідненості та визначається їх роль у формотворчому процесі. Пропонуються модуляції через побічні домінанти, побічні субдомінанти, модуляції-переходи, «нереалізовані» відхилення. Треба звернути увагу студента на техніку переходу до іншої тональності та його запис, різні стильові варіанти відхилень та модуляцій. Для найглибшого засвоєння теми пропонується гармонічний аналіз музичних творів різних стилів та жанрів, а також самостійне знаходження модулюючих періодів в творах з фаху.

Тема 2. Поступова модуляція у віддалені тональності.

В темі розглядаються модуляції в тональності II ступеню (з різницею в 2 – 5 знаків) і III ступеню спорідненості (з різницею в 6-7 знаків). Модуляції у віддалені тональності пропонується виконувати і записувати за визначеним тональним планом з можливим «скороченням» через впровадження акордів гармонічної Sv мажорі або гармонічної D в мінорі. В практичному засвоєнні теми запроваджуються різновиди модулюючих секвенцій.

Тема 3. Енгармонічна модуляція

В темі розглядаються види енгармонічних модуляцій, наголошується на ефекті раптовості, миттєвості, яскравості, розкриваються можливості швидкого переключення акордів, зокрема малого мажорного та зменшеного септакордів. Енгармонічні модуляції розглядаються з акцентом на швидкості цього типу зміни тональності, звідки – їх особливе місце у формі. Головний акцент робиться на модуляції через зменшений ввідний і через малий мажорний (D7,D2) з їх розв'язанням в кадансів квартсекстакорд.

Тема 4. Неакордові звуки.

В темі розглядаються різні типи неакордових звуків: на сильній долі – затримання (приготовлене і не приготовлене), на слабкій долі – прохідні, допоміжні звуки, предйоми, камбіати. Не акордові звуки вводяться на тлі процесу мелодизації гармонії та мобільності музичного складу в цілому, його художньо-виразного значення. Витиснення акордових звуків неакордовими утворює нові звучності.

Тема 5. Органний пункт (педаль).

В темі розглядаються види органного пункту – тонічний, доміантовий, подвійний, плагальний, медіантовий, їх колористична та драматургічна роль. Акцентується на багатих можливостях гармонічного руху на тлі витриманого звуку органного пункту, аналізується місце різних видів органного пункту в мелодіях для гармонізації, розглядається техніка його використання.

Тема 6. Мажоро-мінор і міноро-мажор. Розвиток теорії спорідненості тональностей.

В темі розглядаються різні теорії спорідненості тональностей (О. та С. Скребкових, І. Способіна, А. Мутлі, П. Хіндемита), поняття розширеної та хроматичної тональності, види мажоро-мінору: однойменний, паралельний, однотерцовий та їх характерні акордові структури. Засоби мажоро-мінору та міноро-мажору розглядаються в їх колористичній функції, що виконує роль розширення та збагачення фарб класичної тональної системи.

Тема 7. Еліпсис. Еволюція тональної системи.

В темі розглядаються шляхи значного ускладнення рівня гармонічного процесу еліптичними зворотами, аналізується їх художня роль. Студенти знайомляться з іншими видами тональності – «рихла тональність», статична тональність, новітніми техніками композиції, поняттями модальності як гармонії на базі ладового звукоряду, полімодальності, полігармонії, сонористики, серійності, 12-тонової гармонії, атональності, мікрохроматики,

алеаторики. Необхідно зосередити увагу на естетиці нових звуковисотних систем та технік, нових підходах до аналізу та інтерпретації сучасної музики.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
		лек.	прак.	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Розділ I. Гармонія як тип музичного мислення. Процес збагачення тональності. Дисонуючі акорди в умовах діатоніки і хроматики					
Тема 1. Гармонія та звуковисотність.		4	2		12
Тема 2. Акорди та їх класифікація. Тризвуки з оберненнями.		4	2		12
Тема 3. Септакорди та нонакорди.		4	2		12
Тема 4. Альтеровані акорди субдомінантової та домінантової груп.		4	2		12
Розділ II Системи міжтональних відносин. Неакордові звуки. Шляхи еволюції звуковисотних систем.					
Тема 1. Відхилення та модуляції у тональності I ступеню спорідненості.		2	1		6
Тема 2. Поступова модуляція у віддалені тональності.		4	2		12
Тема 3. Енгармонічна модуляція.		4	2		12
Тема 4. Неакордові звуки.		4	2		12
Тема 5. Органний пункт (педаль		2	1		6
Тема 6. Мажоро-мінор і міноро-мажор. Розвиток теорії спорідненості тональностей		4	2		12
Тема 7. Еліпсис. Еволюція тональної системи		4	2		12
Усього годин	180	40	20		120

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
		лек.	прак.	сем.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Розділ I. Гармонія як тип музичного мислення. Процес збагачення тональності. Дисонуючі акорди в умовах діатоніки і хроматики					
Тема 1. Гармонія та звуковисотність.		4	2		12
Тема 2. Акорди та їх класифікація. Тризвуки з оберненнями.		4	2		12
Тема 3. Септакорди та нонакорди.		4	2		12
Тема 4. Альтеровані акорди субдомінантової та домінантової груп.		4	2		12

Розділ II Системи міжтональних відносин. Неакордові звуки. Шляхи еволюції звуковисотних систем.					
Тема 1. Відхилення та модуляції у тональності I ступеню спорідненості.		2	1		6
Тема 2. Поступова модуляція у віддалені тональності.		4	2		12
Тема 3. Енгармонічна модуляція.		4	2		12
Тема 4. Неакордові звуки.		4	2		12
Тема 5. Органний пункт (педаль		2	1		6
Тема 6. Мажоро-мінор і міноро-мажор. Розвиток теорії спорідненості тональностей		4	2		12
Тема 7. Еліпсис. Еволюція тональної системи		4	2		12
Усього годин	180	40	20		120

4. Організація самостійної роботи студентів

Примітка. У цьому розділі визначаються види робіт та зміст завдань, форми звітності.

4.1. Тематика для практичних завдань та самостійної роботи

Тема 1. Гармонія та звуковисотність. Мелодична фігурація в гармонії

Тема 2. Акорди та їх класифікація. Тризвуки з оберненнями

Тема 3. Септакорди та нонакорди

Тема 4. Альтеровані акорди субдомінантової та домінантової груп.

Тема 5. Відхилення та модуляції у тональності I ступеню спорідненості

Тема 6. Поступова модуляція у віддалені тональності

Тема 7. Енгармонічна модуляція

Тема 8. Неакордові звуки

Тема 9. Органний пункт

Тема 10. Мажороміно́р, міно́ро-мажор. Розвиток теорії спорідненості тональностей

Тема 11. Еліпсис. Еволюція тональної системи.

Письмові завдання

Розв'язання гармонічних задач студенти повинні робити систематично протягом всього періоду вивчення гармонії. Кількість письмових завдань на тиждень може бути обмежена однією — двома задачами невеликого розміру (8 тактів).

Завдання пропонуються переважно на гармонізацію мелодії. Розв'язання задач на бас доцільно включати до завдань при вивченні окремих тем курсу, що безпосередньо пов'язані з особливим рухом басового голосу (наприклад, теми "Зворот з прохідним акордом", "Фригійський зворот").

Під час гармонізації даної мелодії потрібно спиратися як на слуховий аналіз синтаксичної будови і гармонічного змісту мелодії, так і на знання теоретичного матеріалу. У зв'язку з цим мелодія задачі повинна бути зіграна або проспівана.

Бажа́но, щоб процес розв'язання задачі складався з таких етапів роботи:

- мелодія розділяється на синтаксичні побудови (речення, фрази);
- визначаються каденції та їх види, намічаються звуки басового голосу;
- виділяються окремі сталі гармонічні звороти, намічається їх гармонізація;
- визначається гармонізація всієї мелодії, попередньо виписується бас;
- заповнюються середні голоси.

Розв'язана задача повинна бути перевірена на фортепіано. Під час перевірки завдання можна заспівати задачу: всі голоси (ансамблем) або мелодію з супроводом інших голосів фактури на фортепіано.

Гармонізуючи мелодію, окрему увагу потрібно приділяти басовому голосу, прагнути до його мелодизації та виразності. При цьому бажано щоб, сопрано та бас, зіграні окремо без

середніх голосів, достатньо ясно намічали послідовність гармонічних функцій.

Як творче завдання, для гармонізації можливо запропонувати мелодію певної пісні та при перевірці приклада порівняти його розв'язання з авторським вирішенням гармонії.

Гармонічний аналіз

Гармонічний аналіз повинен займати досить значне місце в курсі гармонії, тому що саме за його допомогою студент може отримати найбільш повне уявлення про основні гармонічні закономірності музичного твору. Дана форма роботи сприяє і поглибленню теоретичних знань студентів з гармонії, і розширенню загального музичного світогляду. Гармонічний аналіз повинен на "декілька кроків" випереджати засвоєння теоретичного матеріалу в письмових роботах

Введення даної форми роботи вважається слушним не на самому початку вивчення гармонії, а після засвоєння декількох перших тем, тому що гармонічний аналіз можливий і має сенс лише на основі набутих деяких теоретичних знань.

Матеріалом для гармонічного аналізу можуть стати твори як класичного, так і сучасного академічного, та естрадного репертуару. Особливу увагу слід приділяти творам і композиціям, які студенти виконують в класі з фаху.

При аналізі гармонії вокального твору видається важливою не лише констатація особливостей акордової послідовності, а й звернення уваги на співвідношення музичних засобів виразності зі словом, підкреслення ключових слів та фраз, смислових кульмінацій гармонічними засобами.

Гра на фортепіано

Вправи на фортепіано є важливими не тільки для практичного засвоєння дисципліни, але й як засіб розвитку ладо-гармонічного слуху.

Для гри на фортепіано пропонуються:

- побудова та розв'язання окремих акордів;
- виконання окремих гармонічних зворотів, секвенцій;
- виконання невеликих побудов за даною гармонічною схемою. В якості творчих завдань пропонується:
 - створення каденцій як самостійних гармонічних зворотів, так і зворотів, що завершують дану побудову;
 - створення другого речення періоду до заданого першого (можливо по типу першого);
 - створення самостійних невеликих періодів (цей тип роботи частіше використовується при вивченні теми "Модуляції");
 - створення декількох варіантів гармонізації даного гармонічного звороту (гармонічне варіювання)

Рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів

Особливість навчальної дисципліни "Гармонія" полягає в тому, що вона більш практична, ніж теоретична: розуміння та засвоєння основних теоретичних знань, понять та принципів гармонії можливо досягнути шляхом регулярного практичного опрацювання нового матеріалу. Тому і самостійна робота студентів повинна бути спрямована насамперед на виконання практичних завдань (розв'язання задач, гра вправ на фортепіано, гармонічний аналіз), в яких сконцентровано увагу на нових теоретичних темах. Головна рекомендація щодо організації самостійної роботи — регулярність виконання домашнього завдання, тому що виховання гармонічного слуху і відчуття логіки побудови гармонічної послідовності — процес поступовий.

4.2. Індивідуальні завдання

Примітка. У цьому розділі визначаються завдання для самостійного вибору студентом.

Проаналізувати 2-3 твори, які виконуються у класі спеціальності. Показати зв'язок гармонії з музичною формою.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

Екзамен з дисципліни «Гармонія» проводиться наприкінці 2-го навчального семестру. Основна вимога до екзамену – продемонструвати знання теоретичного матеріалу, вивченого протягом усього курсу, та вміння застосувати ці знання у практичній діяльності. Основною формою роботи на екзамені є письмова гармонізація запропонованої мелодії чи басу у формі періоду на використання всіх можливих гармонічних засобів.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

Примітка. Наводиться опис критеріїв та системи оцінювання, розподіл балів за видами контролю

№	Вид роботи і критерії оцінювання	Кількість балів
.	Відвідування практичного заняття : •підготовка (наявність конспекту, тез, знання основних понять); •активність; •креативність та ініціатива.	5 балів – одне заняття; денна форма навчання – до 40 балів;
.	Завдання самостійної роботи репродуктивного рівня: •повнота, послідовність і точність викладу.	2 бала – одне завдання
.	Завдання самостійної роботи творчо-критичного рівня: •повнота, послідовність і точність викладу; •презентація і обґрунтування власної думки з проблеми; •креативність і оригінальність виконання.	4 бала – одне завдання
.	Екзамен •повнота, послідовність і точність викладу; •презентація і обґрунтування власної думки з проблеми; •креативність і оригінальність мислення.	До 40 балів
	Разом:	100 балів

5.1. Політика курсу

Примітка. Визначаються політика щодо відвідування навчальних занять та політика академічної доброчесності.

Усі лекції та практичні мають бути відвідані. Завдання мають бути виконані самостійно.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Примітка. Описуються критерії оцінювання під час аудиторних занять, критерії оцінювання індивідуальних завдань, критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Поточний контроль										Підс. контроль (екзамен)	Сума
Розділ I				Розділ II							
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T6		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

Підручники

1. Абызова Е. Гармония. М.: Музыка, 2008. 383 с.
2. Берков В. Гармония. Москва: Ленанд, 2015. 680 с.
3. Берков В. Гармония и музыкальная форма. Москва: Ленанд, 2015. 568 с.
4. Вознюк. П. Т., Поляковська С. П. Гармонія. Навчально-методичний посібник із мелодіями для гармонізації. К. : Музична Україна, 2018., 144 с.
5. Калашникова Л.П. Начальный курс гармонии СПб.: Композитор, 2010. 40 с.
6. Кюрегян Т. Гармония для начинающих: Практическое руководство для иностранных студентов. М.: Научно-издательский центр «Московская консерватория», 2018, 152 с.
7. Лемішко М. М. Гармонія. Частина І. Діатоніка. Вінниця: Нова книга, 2007. 164 с.
8. Лемішко М. М. Гармонія. Частина ІІ. Хроматика. Вінниця: Нова книга, 2016. 216 с.
9. Холопов Ю. Гармония. Практический курс. Часть 1. Москва: Композитор, 2005, 472 с.
10. Холопов Ю. Гармония. Практический курс. Часть 2. Москва: Композитор, 2005, 623 с.
11. Холопов Гармония. Теоретический курс. С.-Петербург-Москва-Краснодар, 2003, 541 с.

Посібники

1. Барська З. Гармонічне сольфеджіо. На основі української музики. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2017. 80 с.
2. Бать Н. Сборник задач по гармонии. Учебное пособие для музыкальных училищ. М.: Музыка, 2000. 73 с.
3. Бершадская Т. Лекции по гармонии. Ленинград: Композитор, 2003. 268 с.
4. Бондаренко Т., Котляревський І., Пясковський І., Самохвалов В., Чижик І. Лекції з гармонії. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. 356 с.
5. Дьячкова Л. Гармония в западноевропейской музыке. 9 век - начало 20 века. Учебное пособие. М.: РАМ им. Гнесиных, 2009. 232 с.
6. Истомин И. Гармония. Учебное пособие. М.: РАМ им. Гнесиных, 2005. 82 с.
7. Калашникова Л. Начальный курс гармонии. Учебное пособие. С.-Петербург: Композитор, 2010. 40 с.

Завдання з гармонії

1. Скуратовський Володимир. Задачі з гармонії. Частина І. Дніпропетровськ: Юрій Сердюк, 2010, 170 с.
2. Скуратовський Володимир. Задачі з гармонії. Частина ІІ. Дніпропетровськ: Юрій Сердюк, 2017. 146 с.

3. Холопов Ю.Н. Гармонический анализ. Часть 1. М.: Музыка, 1996. 96 с.
4. Холопов Ю.Н. Гармонический анализ. Часть 2. М.: Музыка, 2001. 193 с.
5. Холопов Ю.Н. Гармонический анализ. Часть 3. М: Научно-издательский центр «Московская консерватория», 2009. 196 с.
6. Ценова В.С. Упражнения по гармонии на фортепиано. Часть 2. Гармония XX века. Практическое пособие по игре на фортепиано. Москва: Композитор, 1994. 168 с.
7. Шульгин Д.И. Современная гармония. Теоретический и практический курсы. Книга I. Учебное пособие для музыкальных вузов и колледжей. М.: 2013. 824 с.

Додаткові

1. Голдобина З.Д. Модальность в музыке XX века. Новосибирск: Классик-А, 2013. 73 с.
2. Дьячкова Л. Гармония в музыке XX века. Москва: РАМ им. Гнесиных, 2004. 296 с.
3. Зубова О., Катунян Т. Средневековые и ренессансные танцы: музыка в движении. М: Научно-издат. центр «Московская консерватория», 2018. 274 с.
4. Косовский В.М. Диатоническая модальная концепция гармонии. СанктПетербург, 2010. 101 с.
5. Рогачев А.Г. Системный курс гармонии джаза: Теория и практика. Учебное пособие для студентов музыкальных училищ и колледжей. М.: Владос, 2000. 128 с.
6. Русяева И. Задачи и упражнения по гамонии. Учебное пособие для специализированных музыкальных учебных заведений среднего звена. Москва, 2017, 91 с.
7. Русяева И. Устные тесты по гармонии. Второй год обучения Учебное пособие для музыкальных колледжей. Москва, 2015. 20 с.
8. Русяева И. Устные тесты по гармонии. Третий год обучения. Учебное пособие для музыкальных колледжей. Москва, 2015, 29 с.
9. Стручалина Э.А. Романтическая гармония. Ростов-на-Дону: РГК им. С.В. Рахманинова, 2010. 67 с.
10. Сыров В.Н. Гармония Бетховена на фоне венского классицизма: учебное пособие по курсу гармонии для студентов теоретико-композиторского факультета. Н. Новгород: Нижегородская государственная консерватория им. Глинки, 2003. 54 с.
11. Федотова Л.А. Атональность в начале XX века. Монография. Казань: Казанская государственная консерватория (академия) им. Н.Г. Жиганова, 2011. 72 с.
12. Харишина В.И. Творческие задания по гармонии и образцы их выполнения. Учебное пособие по дисциплине «Гармония» для студентов всех музыкальных специальностей оч. и заоч. отд-ний. Челябинская государственная академия культуры и искусств. Челябинск : ЧГАКИ, 2015. 101 с.
13. Damschroder David. Thinking about harmony. Historical Perspectives on Analysis. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 331 p.
14. Felts Randy. Reharmonization Techniques. Berklee Press, 2002. 189 p. (Berklee Methods).
15. Kostka Stefan, Payne Dorothy, Almén Byron. Tonal Harmony. 8th Edition. McGraw-Hill Education, 2017. 704 p.
16. Naus Wayne J. Beyond Functional Harmony. Advance Music, 1998. 122 p.
17. Nettles Barry, Graf Richard. The Chord Scale Theory & Jazz Harmony. Advance Music, 1997. 183 p.

Примітка. Список літератури складається з двох частин: основної і додаткової. До списку основної літератури включаються підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних занять, плани семінарських занять тощо. Література може бути надана в електронному вигляді із забезпеченням вільного доступу здобувачів вищої освіти.

Список додаткової літератури призначений для більш поглибленого вивчення окремих розділів, тем або навчальної дисципліни в цілому.

Інформаційні ресурси

1. <https://say-hi.me/music/teoriya-muzyki-istoriya-razvitiya-muzykalnyxzhانrov-muzykalnyj-stil.html>
2. <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0008719>
3. <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=331>
4. Самойленко О. Наукові обрії сучасного українського музикознавства. www.mari.kiev.ua/2010/Mystectvoznavstvo_Ukrainy_11/038-045.pdf

Примітка. Надаються назви та адреси інформаційних ресурсів.

Доповнення та зміни, внесені до робочої програми

Примітка. Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року.